

Spis treści

Przedmowa (<i>Anna Wilkomirska</i>)	11
Wstęp (<i>Janina Kamińska, Adam Fijałkowski</i>)	13
Spis publikacji Profesor Ireny Szybiak	17
Promotorstwo i recenzje	29
I. Historia wychowania	31
Kilka uwag o miejscu historii wychowania w programach kształcenia pedagogów: tradycje i współczesność	33
Katedra Historii Oświaty i Wychowania (1953–2003)	43
II. Szkoła	93
Z dziejów szkoły	95
Szkoła a narodowość w świetle oświeceniowych idei i reform edukacyjnych (kilka refleksji)	150
Wpływ poglądów Stanisława Konarskiego na działalność Komisji Edukacji Narodowej	159
Ksiądz Adrian Dębski – benedyktyn w kręgu idei Komisji Edukacji Narodowej	169
Kazania jubileuszowe księdza Michała Franciszka Karpowicza, czyli u początków polskiej edukacji dorosłych	183
Szkoły parafialne w Wielkim Księstwie Litewskim w czasach Komisji Edukacji Narodowej	193
Sieć szkół średnich Komisji Edukacji Narodowej	223
Studenci Szkoły Głównej Wielkiego Księstwa Litewskiego w latach 1783–1793 (próba ujęcia liczbowego)	235
Pierwsze wybory rektora Szkoły Głównej w Wilnie (1799). Przyczynek do porobiorowych dziejów Uniwersytetu Wileńskiego	243
III. Nauczyciel	257
Zawód nauczyciela a Komisja Edukacji Narodowej	259

Praktyka stanu nauczycielskiego w świetle instrukcji dla wizytatorów szkół Komisji Edukacji Narodowej	268
Nauczyciele świeccy w Szkole Wydziałowej Warszawskiej (1781–1794)	284
Nauczyciele szkół Komisji Edukacji Narodowej w Wielkim Księstwie Litewskim wobec wydarzeń politycznych w latach 1788–1793 [współautor Adam Fijałkowski]	291
Portret zbiorowy nauczycieli szkół średnich Komisji Edukacji Narodowej	315
Zawód nauczycielski w projektach i przepisach edukacyjnych w Księstwie Warszawskim	330
Stanisław Staszic o szkole, nauczycielach i absolwentach	346
Filomackie dyskusje o zawodzie nauczycielskim	359
Studia nauczycielskie i pedagogika na Uniwersytecie Warszawskim w latach 1816–1830	379
Krystyna Lacha Szyrmy rozważania o stanie nauczycielskim w 1830 roku, na pierwszym w Polsce odnowieniu doktoratu	405
Państwowe Seminarium Nauczycielskie w Liceum Krzemienieckim	414
Nauczyciele szkół średnich w latach 1795–1939 i ich wkład w kulturę polską	425
Szkoły dla nauczycieli elementarnych w Anglii w pierwszej połowie XIX wieku	436
IV. Wychowanie	445
Idee wychowawcze Jeana-Jacques'a Rousseau w przepisach dla szkół Komisji Edukacji Narodowej [współautorka Janina Kamińska]	447
Plan wychowania narodowego Michała Lepeletiera	457
Edukacja Stanisława Grabowskiego w świetle korespondencji Stanisława Augusta	479
O przystojnym wychowaniu chłopców	488
Czytając Staszica...	496
Idea społeczeństwa wykształconych w pismach Stanisława Staszica	503
Jędrzej Śniadecki o wychowaniu dzieci chorych i upośledzonych	518
Krzemieńska edukacja Juliusza Słowackiego	526
Wiedza o organizmie człowieka w polskich programach nauczania (od XVIII do XX wieku)	535
Problemy upowszechniania zasad higieny w czasach Komisji Edukacji Narodowej	556
Zagadnienia edukacyjne polskiego oświecenia na łamach czasopism polskich w dwudziestoleciu 1989–2009	565
Indeks nazwisk	579